

Årsberetning for 2015 for Nysted og Omegns Fællesråd

Planer og strategi

Borgmesteren indledte den 12. januar 2015 året med en Nytårskur på Fuglsang. Der deltog ca. 250 personer - kommunens politikere, ledende embedsmænd, officielle myndigheder, samarbejdspartnere og foreningsliv mv. Også NOFs formand og næstformand deltog. Vi oplevede kuren som en positiv fælles start på året 2015.

Formanden for NOF og formanden for Nysted Bevaringsforening fulgte op med et nytårsbrev på borgmesterens fremtidsrettede nytårstale. Her anbefalede vi borgmesteren, at lade tre ting indgå i den kommende strategi:

- a: Lav en strategi, der engagerer og omfatter hele kommunen.
- b: Sørg for at alle borgere i kommunen får mulighed for gode netforbindelser.
- c: Brug Nysted som case i strategisamarbejdet med Realdania om ”Yderområder på forkant”, og i udvikling og implementering af den nye bosætningsstrategi.

I brevet til borgmesteren fremhævede vi også, at Helhedsplanen for Nysted og Omegn (2011) samt Købstadsprojekt Nysted 2013+ fortjener større opmærksomhed fra kommunens side.

Indholdet er præsenteret og drøftet på flere borgermøder i 2011-13, hvor repræsentanter fra kommunen også har deltaget. Planer og projekter er støttet og godkendt af byens borgere og 20 relevante foreninger.

Købstadsprojektets fire hovedemner (Havnen - Rådhuset - Kulturstien og Festpladsen) er bragt et stykke på vej, men vi afventer stadig beslutning om Rådhusets skæbne.

I mellemtiden bruges Rådhuset i dag af en række foreninger og initiativer, herunder ikke mindst NOF med Info-Cafe og Rådhusgalleri og Julestue.

Kommuneplanstrategien 2015 - 2027

Ved årsskiftet 2015/2016 udsendte Guldborgsund Kommune sin nye Kommune-planstrategi 2015 -2027. Det er et centralt dokument, hvor borgmesteren i indledningen meddeler – jeg citerer - ”at den indeholder de strategiske målsætninger, som Byrådet mener det er

vigtigt at prioritere for at bane vejen for det gode liv i vor fælles Guldborgsund.”

Jeg vender tilbage til kommuneplanstrategien i afslutningen af beretningen med en fremadrettet bedømmelse af behovet for, at vi bidrager til kommunens planer for udviklingen af vores område.

Borgerservice i Guldborgsund Kommune

Kommunen meddelte i 2014, at man agtede at lukke borgerservice i de tre købstæder Nysted, Sakskøbing og Stubbekøbing som led i besparelserne, så der herefter kun var borgerservice i Nykøbing F.

Det var endnu en kedelig påmindelse om centralisering til Nykøbing F.

Det fandt vi uacceptabelt. Og det gjorde man også i Sakskøbing og Stubbekøbing.

Repræsentanter for *NOF* og for *Fællesrådet for Sakskøbing og Omegn og Liv i Stubbekøbing* kunne derfor den 11.12 2014 overrække Byrådet en julegave – en hård pakke som Trine sagde ved overrækkelsen.

Det var rapporten fra brugerundersøgelsen af borgernes brug og deres vurdering af kommunens borgerservice efteråret 2014.

Rapporten bygger på tre observationsdage ved alle 4 borgerservicer i Nykøbing F, Nysted, Sakskøbing og Stubbekøbing med i alt 627 besvarede spørgeskemaer.

Formålet med undersøgelsen var at bidrage til et velfunderet beslutningsgrundlag for Byrådets evaluering og beslutning om den fremtidige tilrettelæggelse af borger-service i kommunen.

Arbejdsgruppen bag rapporten blev efterfølgende inviteret til møde med ledelsen af borgerservice i Nykøbing F. Her var der lejlighed til at uddybe og drøfte rapportens observationer. Mødet blev af begge parter opfattet som positivt.

Sagen blev afsluttet med, at Udvalget for Kultur, Turisme og Bosætning indstillede, og Byrådet besluttede, at borgerservice videreføres decentralt i de tre købstæder med åbent en dag om ugen placeret på forskellige ugedage i de tre byer, samt naturligvis i Nykøbing F, hvor åbningstiden blev reduceret med en dag af ressourcemæssige grunde.

Jeg synes godt, man kan sige, at forløb og resultat peger på to ting:

- at det kan nytte at gå sammen om væsentlige sager ikke bare i Nysted, men også med andre Fællesråd
- at kommunens politikere kan komme borgernes ønsker i møde og ændre på en handleplan, som har mødt væsentlig og bredt funderet kritik.

Det kan vi glæde os over.

Samarbejde med andre Fællesråd i Kommunen

På initiativ af Sakskøbing og Omegns Fællesråd blev der holdt et fællesmøde for alle fællesråd på Lolland Falster i løbet af oktober sidste år.

Dette møde var så inspirerende, at man besluttede at afholde et opfølgende fællesmøde i Nysted i november, hvor vi kunne glæde os over en fuld Byrådssal med repræsentanter fra de mange fællesråd, bylav etc. i kommunen.

Blandt de centrale temaer i drøftelserne var:

hvorledes kan vi bedst fremme den lokale udvikling i kommunens landdistrikter.

Der blev givet adskillige opmuntrende eksempler på, at det kan nytte noget selv at tage initiativ og ansvar for udvikling i sit lokalområde

Allerede sidst i januar holdtes et opfølgende møde arrangeret af Idestrup og Omegns Lokalråd, hvor 2 ting var på dagordenen

1: samspillet mellem lokalråd og kommunen med eksempel fra Vordingborg Kommune

2: vurdering af kommunens udspil til Kommuneplanstrategi

Mødet mundede ud i, at man besluttede at sende et brev til Borgmesteren, hvor vi anmodede om,

at kommunens mange Fællesråd og Lokalråd bliver inddraget som væsentlige medspillere i tilrettelæggelse af kommunens udvikling.

John Brædder svarede hurtigt på henvendelsen og meddelte, at det glædede ham, at lokalrådene viste den interesse for kommunens udvikling, og at han derfor ville indkalde til et Dialogmøde om kommuneplanstrategien.

Dialogmødet blev afholdt den 15.3 i Nykøbing - mere herom senere.

Linjen i kommentarerne til kommunens politik kan resumeres således:

- der er brug for en tættere og kritisk opfølgning over for kommunens centraliseringspolitik.
- der er ikke modstand mod at se Nykøbing F som kommunens centrale by,
- men der er bestemt en klar afstandstagen over for, at alting skal samles i Nykøbing F. Vi har en udstrakt landkommune, hvor borgerne holder af at bo i åbne omgivelser.
- Det er nødvendigt, at kommunen sætter det som en del af sin målsætning, at man vil fremme en balanceret udvikling af kommunen.

Samarbejdet med de andre fællesråd er fortsat og fortsætter i 2016.

Turisme, Info-Cafe i Nysted og Rådhusgalleri

Turismebetjeningen fra Nysted Rådhus er videreført i 2015 som i tidligere år med åbning de tre sommermåneder, idet der meldte sig tilstrækkeligt med frivillige til at dække vagterne. Med en daglig åbningstid fra mandag til fredag fra kl. 10 - 15.

Også i sæsonen 2016 ser det ud til, at der melder sig tilstrækkeligt med frivillige til, at Info-Cafeen kan videreføres.

Trine Bech virker som daglig leder af Info-Cafeen.

I 2015 var der godt 20 frivillige knyttet til turismefunktionen, deraf ca. 10 som varetog vagterne. Det lyder af mange, men man skal huske, at det er midt i en sommersæson, hvor også de frivilliges egne ferier skal tilgodeses.

Info-Cafeen i Rådhuset har haft 1072 turister på besøg i 2015.

Der er efterfølgende lavet en statistik over, hvordan besøgene fordeler sig på ugedage og tidsintervaller. Desuden er det registreret, hvilke sprog de henvender sig på.

Ud over betjeningen af turister fra Nysted Rådhus er der fordelt kuverter med turistmateriale til de blå postkasser, som giver turisterne mulighed for selvbetjening med turistmateriale.

Den store samling af brochurer, som stilles til rådighed i Rådhusets forhal, fordeles også til en række udleveringssteder som Havnegalleriet, Vindens Verden, Biblioteket, Campingpladsen og Fuglsang Kunstmuseum. Info-Cafeen takker for et godt samarbejde med Havnegalleriet.

Det bør også nævnes, at Centerchef og Turistchef Christian Barding har været på besøg i Info-Cafeen på Rådhuset i begyndelsen af i år. Som ny turistchef ville han orientere sig om forholdene for turistaktiviteterne.

Trine havde her lejlighed til at orientere om driften og de faglige retningslinjer, som vagterne i Info-Cafeen arbejder efter.

Barding viste også megen interesse for den store samling af lokalt fremstillede informationsbrochurer om Nysted og Omegn og udtog på eget initiativ en pæn samling af disse.

Trine understregede, at webstedet *nysted.dk* er et helt centralt arbejdsinstrument for vagter og publikum. Webstedet er meget bredt dækkende og stedse opdateret, hvad man ikke kunne sige om det websted, som Business LF havde leveret.

Rådhusgalleriet præsenterer en meget stor udstilling af marinemalerier fordelt over flere lokaler. Udgangspunktet for udstillingen er Nystedborgeren Frans Landts marinemalerier. I Byrådssalen er også fremlagt arkivalier fra Landts liv og med skitsebog fra rejser. Kurator og samler Bjørn Ohl har skabt en meget omfattende samling, som er tilgængelig for interesserede, når Rådhuset har åbent, eller når interesserede har truffet aftale med Bjørn Ohl, der er en overordentlig imødekommende gallerist. På det seneste er der også kommet et særligt afsnit med hestevogne.

Sidst men ikke mindst skal nævnes, at Karen Andersen stod for et velbesøgt Julestue i Rådhuset i forbindelse med julebegivenheden i december.

Badebro ved Østersøen og badebrogruppen

Da kommunen valgte at ophøre med at servicere borgere og turister i Nysted ved den mangeårige badeanstalt - badebro, badehuse, badeflåde og vintertrappe, valgte NOF at videreføre denne væsentlige aktivitet.

I samarbejde med Lions Club Nysted oprettede man en lokal fokusgruppe med Lionsmedlemmer og lokale aktive personer. Svend-Helge Hansen har virket som ankermand for gruppen og NOF.

Gruppen har også i 2015 sørget for opsættelse og nedtagning af badebro og badeflåde. Den har endvidere sørget for en mere sikker badestige til vinterbaderne betalt med NOF midler.

Desværre har der været hærværk i mændenes badehus. For at kunne udbedre dette har NOF aftalt med kommunen, at de betaler

materialeudgifterne, mod at badebro-gruppen udbedrer skaderne i foråret.

Det er i øvrigt planen, at gruppen/NOF lægger nyt klæde på badeflåden og foretager nogle nødvendige reparationer.

I NOF ser vi med glæde på den konstruktive indsats fra badebro-gruppen, som sikrer at man forsat i Nysted kan bade i Østersøen under gode forhold.

Blomsterindsatsen

NOF har ved fokusgruppen for forskønnelse af Nysted bidraget med plantning og pasning af blomster ved havnen og foran Rådhuset, hvor noglepersonerne er Karen Andersen og Hans Jørgen Hansen. Det er også i denne sammenhæng, der er sat løg til påskeliljer i Nysteds omgivelser. Et initiativ, som man må sige, at kommunen har fulgt op på med hele bæltet af blomstrende løgplanter langs Wichmandsvej.

Kommunen har også gennemført omfattende omlægninger af klippede græsarealer til store felter med vilde blomster. Så længe de holdes, er blomsterfelterne et farverigt indslag, men det er ikke vellykket, når resultatet bliver store felter med tidsler og andet kraftfuldt ukrudt.

Specielt er et område ud til Østersøen blevet ødelagt af tidsler. Tidligere var det et vel benyttet sted for badegæster og andre, som kunne nyde en forfriskning i det grønne under de store træer med udsigt til Østersøen,

Man har også medvirket til at fremme et renere miljø ved at deltage i oprydningskampagner, opslag og direkte kontakter til borgere.

Dialogmøder med kommunen

Repræsentanter for NOF, Nysted Bevaringsforening, Facaderådet og Nysted Erhvervs- og Turistforening har med nogle måneders mellemrum haft møder med repræsentanter for Center for Park, Vej & Ejendomme, hvor vi bliver orienteret om kommunens tiltag vedrørende vejforhold og de grønne områder.

Her har vi også lejlighed til at fremkomme med kommentarer og ønsker til kommunen. Jeg tror, at alle deltagerne værdsætter denne kontakt med kommunen om de nære forhold.

Bosætningskampagnen

NOF har med en række personer været engageret af kommunen som bosætningsambassadører og i initiativerne Meet the Local Danes og Det Gode Værtsskab. Udgifterne til disse aktiviteter er afholdt privat.

Kommunen har afsluttet projektet og kvitteret over for deltagerne med en afsluttende evaluering i 2015 inviteret af formanden for Udvalget for Kultur, Turisme og Bosætning, Martin Lohse.

Vurderingen var, at kampagnen havde givet et meget beskedent udbytte mht. bosætning.

Som et nyt tilbud har udvalget udbudt 2 mio. kroner om året, som kan søges til et bredt spektrum af projekter, der bidrager til at gøre kommunen attraktiv for borgere og besøgende.

I NOF har vi ansøgninger til initiativer til overvejelse.

Bedre Netdækning

Repræsentanter fra de tre borgerforeninger fra Sakskøbing, Stubbekøbing og Nysted var på to ekspeditioner til Christiansborg til to Folketingudvalg, hvor vi havde foretræde.

Ærindet var at presse på for, at man på borgen tog hensyn til hele landet og ikke blot til center-borgerne.

Der er ingen tvivl om, at årsagen til de ringe netforhold i landdistrikterne er, at centrale politikere har solgt netlicenser uden dækningspligt for milliarder til teleudbydere.

De store indtægter, Staten har taget hjem skyldes, at Staten ikke har stillet krav om dækningspligt til teleleverandørerne.

Det afholder dog ikke staten fra at føre en digitaliseringspolitik, der forudsætter, at folk har ordentlige netforbindelser - uden de bringer denne forudsætning på plads.

Landdistriktsudvalget har sendt vores henvendelse videre til daværende minister for området, Sass Larsen.

Ministeren har svaret,

at han ikke ønsker at pålægge net-leverandørerne forsyningspligt, idet han anser, at det vil være for dyrt. Dvs. det vil være for dyrt for centerborgerne, at de skal være med til at finansiere, at der etableres gode netforbindelser til borgerne i hele landet.

Borgmester John Brædder afholdt et møde om Internetadgang i vores område primo september. Han konstaterede, at de centrale myndigheder omkring Christiansborg lod landdistrikterne i stikken.

Derfor måtte vi selv søge at løse opgaven. Kommunen har afsat over 20 mio. kr. til forbedring af netforholdene for kommunens borgere.

Der er på det seneste kommet en ny udbyder af netforbindelser, Net One, som kan opstille telemaster med en rækkevidde på ca. 50 km.

3 af dem kunne dække så godt som hele Guldborgsund kommune. De 3 master kan opstilles for ca. 3 millioner kr., så vi kan håbe på, at kommunen snart sætter denne etablering i gang.

Kommunen er naturligvis opmærksom på denne mulighed.

Dispensationer fra Lokalplan 132

Teknik og Miljøudvalget har meddelt 4 bemærkelsesværdige dispensationer fra Lokalplan 132 i Nysted.

Alle dispensationer i Nysted er meddelt i modstrid med indstillingen fra Facaderådet og er i stærk modstrid med den gældende lokalplan.

Hvad der gør sagen værre er, at Teknik og Miljøudvalget desuden ledsager de konkrete dispensationer med den generelle melding, at udvalget ønsker, at der skal kunne dispenseres fra lokalplanen "hvor der ikke sker en markant forringelse af det eksisterende kulturmiljø".

Normalt forventer man, at kommunens fagudvalg træffer deres beslutninger på grundlag af de bestemmelser, som byrådet har vedtaget.

Formanden for Teknik og Miljøudvalget, Flemming Jantzen, meddeler i stedet embedsmændene, at han ønsker, at de giver dispensationer, hvor der ikke sker en markant forringelse af kultur-miljøet.

En sådan instruks fra den politiske myndighed bringer embedsmændene i en ejendommelig situation. Formanden tilskynder sine embedsmænd, at de skal træffe afgørelser i modstrid med lokalplanen.

Af Planloven fremgår, at en vedtagen Lokalplan skal følges af kommunen, og kun ved mindre væsentlige afvigelser fra lokalplanen kan der dispenseres. Ønsker kommunen ikke dette, skal der udarbejdes og vedtages en ny lokalplan.

Facaderådet, Nysted Bevaringsforening og Fællesrådet for Nysted og Omegn og en række direkte berørte borgere, indklagede derfor kommunen for Natur og Miljøklagenævnet for at meddele uhjemlede dispensationer.

Men Natur og Miljøklagenævnet har ikke givet klagerne medhold.

Nævnet oplyser, at man ikke ønsker at gå ind og bedømme kommunens skønsmæssige vurderinger.

Hvad skal man så med klagenævnet?

Kritikken af kommunens politik er med tilslutning fra NOFs bestyrelse fremført af mig som formand for Nysted Bevaringsforening og.

Kritikken har også været bragt i Folketidende den 20. august. Og dagen efter ønskede TV-Øst at følge op på sagen. Jeg medvirkede til optagelser i Nysted, hvor kritikken af Jantzen blev præsenteret i konteksten af Adelgade mm. Og Jantzen havde også lejlighed til at udtale sig. (udsendelsen blev sendt en søndag 19.30 på TV-Øst).

Det, der nok undrer mig mest, er fraværet af sammenhæng mellem det, som kommunen ønsker: at fremme bosætning i vores område - og det kommunen gør: at skade de kulturværdier, som virker som årsag til, at man besøger og bosætter sig her i Nysted.

Nysted fik som den eneste af kommunens byer 5 stjerner af 6 mulige for sin bykvalitet. Det er en fin reklame for byen og for området.

Kommunen skader sig selv med sin dispensationspolitik.

Bregningestenen

På Erik Damskiers initiativ er NOF gået ind en særlig indsats for at fremme kendskabet til og værdien af vores område.

Vores image hedder det nu om dage.

Lollands har en lang og rig kulturhistorie. Et af de markante budskaber om Lollands 1000-årige kulturhistorie er rækken af lollandske runesten / kumler. En kumle er en stor kampesten med indhuggede runer, der giver en kort meddelelse.

Bregningestenen stod en gang ved Bregninge Kirke.

Chr. IV ønskede den til sin samling af kumler.

Runestenen står i dag på Nationalmuseet som en af de flotteste.

Runeteksten melder, at Åse rejste denne sten over sønnen Toke med manden Toke Haklangssøn.

Planen er at opstille en kopi af stenen med runeindskrift ved Bregninge kirke, som en markant melding om Lollands lange kulturhistorie.

Vi har fået menighedsrådets tilladelse, og de har også givet et tilskud til omkostningerne.

Erik og jeg har besigtiget den originale runesten på Nationalmuseet. Nu skal vi bare have fundet en passende sten, en runehugger og de nødvendige midler. Vi tror det skal lykkes.

Kommuneplanstrategien 2015 – 27

Jeg vil runde årsberetningen af med et kig på de kommende udfordringer.

Som nævnt tidligere meddeler Borgmesteren, at kommuneplanstrategien indeholder de strategiske målsætninger, som Byrådet mener, det er vigtigt at prioritere for at bane vejen for det gode liv i vor fælles Guldborgsund.

Det kan derfor undre - meget -, at denne strategi overhovedet intet har at sige om landdistrikterne og deres betydning og rolle i kommunen. Det er dog halvdelen af borgerne og hovedparten af kommunens areal.

Kommunen sigter i den udsendte strategi helt klart på at videreføre den igangværende centraliseringspolitik.

Man kalder det bare ikke centralisering, selv om det er det.

Man kalder det bæredygtig byomdannelse, og den vil man gøre til målet for både små og store projekter. (side 30)

Man har også den observation, at det er ressourcebesparende, hvis borgeren bor i byen eller tæt på de store trafiklinjer, så reduceres transportomkostninger, og man er tæt på fjernvarmeanlæg og kommunal service.

Man kunne kalde denne planvison for burhønse-idealet:

jo tættere vi borgere kan samles og stables, jo billigere bliver vi i drift.

Men vi vil hverken stables eller centraliseres. Vi vil have et indholdsrigt liv med smukke omgivelser og plads omkring os.

Og det er der gode muligheder for i Guldborgsund Kommune, hvis man ikke lader sig mishandle af en indskrænket centraliseringspolitik.

Vi vil have en livsbekræftende politik, der skaber rum for, at man kan bruge de mange muligheder, som findes i Guldborgsund.

En meget stor del af borgerne bor i det åbne land eller meget tæt på den.

Men de værdier, der hører sammen med denne livssituation, mærker man ikke meget til i de planskrivelser, der udgår fra embedsværket.

Her fokuserer man på at skabe naturforhold, som er egnet for besøgende, der kommer på visit og gerne vil kunne trave uhindret rundt over det hele for en stund. Det skal de naturligvis have lov til.

Men det kan ikke være den bærende funktion for landdistrikterne.

Det åbne land rummer mange attraktive levesteder, hvor der findes bofaste borgere, som her har deres hjem og ser området som deres.

Ideen om landdistrikter som livsbekræftende levesteder er totalt fraværende i kommuneplanstrategien, som synes udarbejdet af byfolk for byfolk.

Vi vil have en balanceret udvikling, hvor man giver plads til de mange forskellige livsformer, som kan udfolde sig i en kommune og et område, hvor land og by supplerer hinanden

Bestyrelsens arbejde i 2015

Som det må være fremgået af beretningen har bestyrelsen haft et indholdsrigt arbejdsår i 2015. Og jeg vil gerne takke bestyrelsen for deres mange indsatser i løbet af året og for de engagerede drøftelser, vi har haft om de mange udfordringer, vi står med.

Jeg vil også takke de to suppleanter Finn Rossdahl og Henrik Olsen, som trådte til, da to ordinære bestyrelsesmedlemmer ikke kunne fortsætte i hvervet.

Specielt vil jeg takke Mogens for hans lange og vedholdende indsats som formand for NOF med fokus på at fremme udviklingen af Nysted og af Nysteds vilkår, og for at han har gjort NOF til en respekteret dialogpartner i forhold til kommunen og de mange foreninger og kontakter i by og omegn.

Han fortjener også en tak for det bidrag, han som tidligere diplomat i EU regi har kunnet give ved at formidle, at Guldborgsund Kommune i højere grad fik skabt kontakter på tværs af Østersøen.

Mogens blev desværre alvorlig syg og måtte frasige sig formands-
hvervet. Han har dog med mellemrum kunnet bidrage med analyser og
drøftelser af væsentlige sager.

Til sidst men ikke mindst vil jeg takke vores redaktør og webmaster
Erik Damskier. Han er den flittigste af os alle og har skabt og driver
nysted.dk, som er en ret så uforlignelig websted, som har rigtig mange
beundrere og brugere.

Karl Krarup

2016-03-21